

Motion till riksdagen 2016/17:117

av **Josef Fransson m.fl. (SD)**

Mineralpolitik för en stark gruvnäring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka infrastrukturen kopplad till gruvnäringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska prioritera att gruvnäringen har tillgång på leveranssäker energi till globalt konkurrenskraftiga priser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på utbildning kopplad till gruvnäringens behov och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om LKAB och prospektering och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka resurserna till geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera mineralersättningen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera lagstiftningen för att garantera bolagens ansvar för sanering och återställning av mark i samband med gruvverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska gruvnäringen har långa anor, exempelvis öppnades Falu koppargruva redan under förkristen tid i Sverige och under medeltiden stod den för två tredjedelar av Europas samlade kopparproduktion. Idag innebär högre efterfrågan från tillväxtländer tillsammans med en strävan inom EU att bli mer självförsörjande vad gäller olika malmer och mineraler en långsiktig trend mot högre priser. Sverigedemokraterna vill stimulera och bidra till gruvnäringens tillväxt på flera sätt.

Infrastruktur för gruvnäring

En av grundförutsättningarna för Sveriges tunga industri är en fungerande infrastruktur då produktionen av många av våra råvaror och produkter ligger långt ifrån marknaderna. Vad det gäller malmbrytning ligger verksamheten dessutom oftast i norra Sverige, långt ifrån kontinenten. Därför blir våra transportsystem helt centrala för om Sverige ska kunna vara med och konkurrera på världsmarknaden. Även om många malmtransporter även framgent kommer att behöva ske på lastbil är det önskvärt att i största möjliga mån nyttja järnväg och fartygstransport. Järnvägen av idag är dock bristfällig i såväl omfattning som standard kopplat till att tillmötesgå gruvindustrins behov. I samband med framtida infrastrukturplanering är det därför viktigt att särskilt betona behoven hos den tunga industrin, vilket vi vill ge regeringen tillkänna.

Energi

Mineral- och metallutvinnande industri är generellt energikrävande verksamheter men där man också ska påtala att branschen aktivt deltar för att i den mån det är möjligt växla till mer miljövänliga metoder och energieffektivisering. Svensk gruvnäring konkurrerar på en global marknad varpå det är centralt att kostnaderna för energi är konkurrenskraftiga. Energipolitik är ett ständigt debatterat ämne, men förutsättningarna för tung energiintensiv industri får i dessa diskussioner ofta en undanskymd roll. Från Sverigedemokraterna vill vi särskilt betona behovet av en stabil kraftproduktion och hög leveranssäkerhet där vattenkraft jämte kärnkraft under de senaste decennierna tjänat Sverige och vår industri på ett oerhört värdefullt sätt. På senare tid har dock politiken kommit att rikta in sig på subventionerade väderberoende energislag som håller på att slå sönder såväl leveranssäkerheten som energimarknaden. På sikt är detta ett påtagligt hot gentemot Sveriges tunga industri, vilket vi vill ge regeringen tillkänna.

Utbildning

Det behövs satsningar på utbildningar kopplade till gruvnäringen. Behov finns för såväl längre civilingenjörsutbildningar som KY-utbildningar till exempelvis maskinoperatörer. Vi anser därför att man bör stärka utbildningssatsningarna för att möta näringens behov där syftet är att öka antalet utbildningsplatser med inriktning mot gruv- och mineralverksamhet.

LKAB

Sverige måste driva en mer aktiv gruvpolitik. Vi menar att det finns ett gemensamt intresse mellan staten och gruvnäringen där vi vill stimulera samt bidra till gruvnäringens tillväxt. En del i en mer aktiv gruvpolitik är enligt vår mening att det statligt ägda LKAB får ändrade ägardirektiv. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att LKAB:s ägardirektiv ska reformeras med ett tydligare fokus på prospektering.

Geovetenskaplig forskning

För att främja gruvnäringen anser Sverigedemokraterna att staten över tid bör avsätta mer resurser för riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Om detta bör regeringen ges tillkänna.

Mineralersättning

Sverige har rikliga förekomster av mineraler och vi i Sverigedemokraterna betraktar i grunden detta som svenska folkets tillgångar. Förutom att gruvnäringen kan generera arbetstillfällen ser vi det också som rimligt att värdet av tillgångarna ska komma medborgarna till del. Av denna anledning vill vi reformera mineralersättningen.

Den nuvarande mineralersättningen konstruerades i en tid då den utländska konkurrensen inte var lika stark som idag. Den är heller inte kompatibel med synen på att politiken ska spela en aktiv roll inom gruvnäringen. Om staten inte har någon direkt ersättning för det värde som bryts ur en gruva går det heller inte att vänta sig att staten ska vara villig att ställa upp med finansiering av exempelvis järnvägar.

Sverigedemokraterna menar att det finns ett ömsesidigt intresse mellan stat och gruvnäring vad gäller en reformering av mineralersättningen syftandes till att möjliggöra en mer aktiv gruvpolitik. Vår syn är att utmaningen inte ligger i att fördela värdet av det vi bryter utan i att tillsammans få det att växa. Mineralersättningen ska spegla det ömsesidiga förhållande som finns mellan det offentliga och gruvnäringen.

Mineralersättningen ska reformeras och tas ut med totalt 5 procent, att jämföra med dagens 2 promille. Markägarens andel kvarstår på dagens nivå medan resterande del tillfaller staten i sin helhet. På så vis garanterar vi att det offentliga får en avkastning på sina investeringar i exempelvis infrastruktur.

Sanering och återställning av gruvverksamhet

All industriell verksamhet innebär någon form av ingrepp i naturen. Sådana ingrepp orsakade från mineralutvinning ska efterbehandlas till en god miljöstandard när gruvbrytningen har upphört, vilket bl.a. kan medföra kostsamma marksaneringsinsatser. Vi anser inte att det är skattebetalarna som ska behöva stå för den efterbehandling som kan behövas i områden som har förorenats eller vanställts på något annat sätt av gruvindustrin. Enligt vår uppfattning behövs det en lagändring som på ett bättre sätt än i dag säkerställer att verksamhetsutövarna kan finansiera återställningen av ett gruvområde. En variant som vi förordar är att bearbetningskoncessionen villkoras med att koncessionsinnehavaren löpande avsätter medel som ska kunna täcka de sanerings- och återställningskostnader som bedöms återstå då verksamheten är avslutad.

Josef Fransson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Johan Nissinen (SD)